

10 fel och missförstånd i public service-debatten
– och Tidningsutgivarnas svar.

10 fel och missförstånd i public service-debatten – och Tidningsutgivarnas svar.

1. "Enligt Nordicom finns inga vetenskapliga studier om att public service trycker tillbaka kommersiella nyhetsmedier, utan att de i stället stärker varandra."

- Vi har stor respekt för Nordicom, men forskningen de utgår ifrån handlar om hur medielandskapet såg ut *i går*, medan sändningstillstånden för public service-företagen ska ta höjd för perioden 2026–2033. Nordicom är också tydliga med att det ens utifrån dagens förutsättningar är svårt att hämta stöd ur den mycket begränsade och i huvudsak på andra marknader genomförda forskning som gjorts. En aktuell undersökning visar att 19 % av de som slutar prenumerera på en digital dagstidning att de gör det på grund av SVT:s gratistidning på nätet.

2. "Kraven på att SVT bara ska göra bild och SR bara ljud tillhör ett föråldrat sätt att se på mediemarknaden."

- Det är såvitt vi vet ingen som kräver att SVT och SR "bara" ska göra bild respektive ljud. Det handlar om proportionerna. I propositionen som låg till grund för det nuvarande sändningstillståndet slås det fast att "ljud respektive rörlig bild" ska vara "i fokus för programföretagens verksamhet". I dag ser SVT:s webbplats ut som en nättidning, där det rörliga bildmaterialet som mest kompletterar artiklarna – snarare än att texten kompletterar bildmaterialet. 32 % av alla nyhetsartiklar på svt.se består i dag *endast* av text och hela 80 % antingen saknar video-innehåll eller har text som primärt format.

3. "Det är fel väg att gå att förbjuda public service från att presentera nyheter i textformat på sina sajter och appar."

- Ingen har talat om förbud. Vi konstaterar att trots vad som gäller enligt EU:s regler för statsstöd och vad som sägs i propositionen som låg till grund för det nuvarande sändningstillståndet, så är SVT:s onlinejournalistik i allt väsentligt textbaserad. Faktum är att även SVT beskriver sin satsning som "Fokuspörflyttning från tv till digital nyhetsleverans" (källa: *För publikens skull - SVT Nyheter och Sports digitala resa 2017–2021*, svt.se).

4. "Public service måste få ha text på sina nyhetssidor, eftersom tidningarna har ljud och bild på sina."

- Vi är inte emot att det finns text på public service-företagens nyhetssidor och appar. Det vi ifrågasätter är proportionerna. I dag ser SVT:s webbplats ut som en nättidning, där det rörliga bildmaterialet som mest kompletterar artiklarna – snarare än att texten kompletterar bildmaterialet. Vidare haltar jämförelsen eftersom public service-företagen är statligt finansierade och enligt såväl EU:s regler för statsstöd som propositionen som låg till grund för sändningstillståndet ska public service inte påverka konkurrensen på ett oproportionerligt sätt, vilket SVT gör med sin nättidning.

10 fel och missförstånd i public service-debatten – och Tidningsutgivarnas svar.

5. "Utan text så blir inte ljud- och bildinnehållet tillgängligt för personer med hörsel- eller synskador."

- Tillgång till nyheter och information för alla är en viktig del av demokratin. I detta har de statligt finansierade public service-företagen ett särskilt ansvar. Och vi är inte motståndare till att textning, talsyntes och teckenspråkstolkning eller andra tekniker används på svt.se för att göra nyheter tillgängliga för fler. Det rimliga är att tv-bolaget SVT, som har i uppdrag att nå hela befolkningen och att fokusera på sin kärnverksamhet rörlig bild, ökar just fokus på – och mängden av – det rörliga bildmaterialet och tar tillvara teknikens alla möjligheter att göra det mer tillgängligt för alla.

6. "Public service kan inte rimligen hota de kommersiella mediernas lönsamhet; de konkurrerar ju varken om annonsintäkter eller prenumerationsabonnemang."

- För dagspressen så har en stor del av annonsmarknaden ätits upp av globala techjättar som Facebook och Google. För att kunna fortsätta leverera heltäckande journalistisk bevakning av hög kvalitet krävs därför läsarintäkter, och då framförallt från digitala prenumerationer. Men om läsarna upplever att de kan få de nyheter och den information de önskar utan kostnad ett klick bort på SVT:s digitala kanaler, minskar betalningsviljan. En aktuell undersökning visar att 19 %* av de som slutar prenumerera på en digital dagstidning gör det på grund av SVT:s gratistidning på nätet.

** 454 av 2 925 uppger i undersökningen att de använder SVT:s digitala kanaler för nyhetskonsumtion OCH har sagt upp sin prenumeration av en digital dagstidning. Eftersom det endast är användare av SVT:s digitala kanaler för nyhetskonsumtion som kan ange tillräcklig tillgång till nyheter via SVT:s digitala kanaler som skäl att säga upp en tidningsprenumeration är det den undergruppen som är relevant att redovisa. Av dessa 454 svarade 86 – 19 % – att det beror på att de tycker det räcker med SVT:s onlinejournalistik.*

7. "Det är fel läge att kritisera public service – de är viktigare än någonsin."

- Public service fyller en viktig roll i det svenska medielandskapet och vi är inte emot public service. Och vi efterfrågar inte politisk inblandning i det redaktionella innehållet. Det är proportionerna mellan svt.se:s nyhetstexter och kärnverksamhet rörlig bild som vi menar behöver regleras. Och just nu avgörs förutsättningarna för de sändningstillstånd som ska gälla 2026–2033. Det är hela åtta år – en mycket lång tid när det gäller medieutveckling. Det innebär att det krävs noggranna avvägningar och tydliga direktiv; dels av regeringen i sina direktiv till utredaren, därefter av utredaren, och sist men inte minst av de politiker som beslutar om vad som ska gälla.

8. "Om tidningarna tycker att konkurrensen från public service är för tuff så får de väl göra bättre tidningar som folk vill betala för."

- Om det hade handlat om konkurrens på lika villkor rörande nyhetskvalitet, snabbhet, täckning – eller snart sagt vilken kategori som helst, så skulle svenska tidningar stå sig mycket väl i jämförelse. Det är alltjämt tidningarna som står för lejonparten av inte minst den lokala bevakningen; av politiken i kommunstyrelser, kommunfullmäktige och kommunala nämnder, samt av näringsliv, kultur och sport – i stort och smått.

Public service-företagen är statligt finansierade och enligt såväl EU:s regler för statsstöd och som den ovan nämnda propositionen får detta inte påverka konkurrensen på ett oproportionerligt sätt. Vidare handlar nyhetskvalitet, snabbhet, täckning etc. om resurser, och de senaste åren har tidningarnas annonsintäkter ätits upp av globala techjättar som Google och Facebook. Det innebär att i en mycket snar framtid kommer förutsättningarna att finansiera journalistik stå och falla med möjligheterna att skapa intäkter från digitala prenumerationsabonnemang, något som undergrävs av SVT:s fokus på textbaserade nyheter online.

Detta är inte konkurrens på lika villkor.

10 fel och missförstånd i public service-debatten – och Tidningsutgivarnas svar.

9. "Tidningarna borde stå upp för det fria ordet och inte kritisera public service eller kräva reglering av dess innehåll."

- Det finns nog inga andra aktörer som engagerar sig så starkt för det fria ordet som tidningars publicister och journalister. När vi uppmärksammar mängden textbaserade nyheter på svt.se så handlar det inte om synpunkter på det redaktionella *innehållet*. Public service-företagen ska självklart följa med sin tid och utnyttja de olika tekniska möjligheter som finns för att nå hela befolkningen. Det vi diskuterar är proportionerna mellan mängden text och rörlig bild i de digitala plattformarna. Kommande sändningstillstånd måste tydligare slå fast i vilken utsträckning ljud respektive rörlig bild ska vara i fokus för public service-företagens verksamhet.

10. "Tidningsutgivarna vill dra SVT inför EU-domstolen."

-- Nej, det vi säger är att svenska statens finansiering av SVT:s digitala nyhetsförmedling – som den ser ut i dag; intill förväxling lik en nättidning – sannolikt strider mot EU:s regler för statsstöd. Detta är något vi låter jurister granska. Finner vi att svenska staten låter SVT bedriva olovlig konkurrens, då kan vi komma att – i likhet med våra systerorganisationer i Finland och Danmark – anmäla detta till EU-kommissionen för att förmå Sverige att sluta bryta mot EU:s regelverk.

För mer information, kontakta Tidningsutgivarna.

Tidningsutgivarna (TU)
Box 22500
104 22 Stockholm

Tel: 08-692 46 00
E-post: info@tu.se

